

Terugblik demodag duurzame landbouw met workshop 'Het bodemleven onder de loep'

Op maandag 9 oktober 2023 organiseerden twee demobedrijven een leerzame netwerkbijeenkomst over biodiversiteit telen. Een gevarieerde groep deelnemers wisselde met elkaar van gedachten over het telen met behoud of verhoging van de (bodem)diversiteit. Het was onderdeel van de [Landelijke Demodag Duurzame landbouw](#) waarbij een groot aantal door het ministerie van LNV benoemde demobedrijven hun deuren open zetten.

Foto: Suzie Geenen - Imagro BV

's ochtends deelde Bart Pijnenburg bij [Tuinderij De Es](#) in Haaren zijn ervaringen in een kort rondje over het bedrijf. Er wordt veel geëxperimenteerd met bodembedekkers; compost, mulch en levende planten. Duurzaam bodembeheer wordt in alle facetten toegepast.

Foto: Suzie Geenen - Imagro BV

Vervolgens liet De [Compostkeuken](#) via een microscoop met camera kennismaken met personages die een gezonde, vruchtbare bodem rijk is. We bekeken de bodemorganismen van een aantal verschillende monsters op een groot scherm. Geleerd werd over de belangrijkste vitale biologische bodemprocessen, zoals de opbouw van een gezonde bodemstructuur en wat nodig is om voedingsstoffen vrij te maken. Ook werd de Bodemvoedselweb-analyse van dr.Elaine Ingham behandeld.

Foto: Suzie Geenen - Imagro BV

Als alle groepen organismen in de juiste verhoudingen aanwezig zijn, ontstaat een balans waarbij de biologische processen plaatsvinden voor een gezonde bodem. Het bodemleven heeft actief groeiende planten nodig om te kunnen floreren. De verhouding schimmels en bacteriën duidt op wat aan voedingsstoffen vrij komt. Bij een hoge onkruiddruk is het nitraatgehalte te hoog en zijn vaak meer schimmels nodig voor vorming van ammonium om gewassen goed te laten groeien. Het lastige van schimmels is dat ze traag groeien en snel verstoord worden. Door te schoffelen wordt bijvoorbeeld de successie steeds weer terug naar de beginfase gebracht. Door de bodem te voeden met koolstofrijk materiaal (blad, stro enzovoorts) zijn schimmels te stimuleren en is de onkruiddruk te verminderen. Om actief het bodemleven te voeden, is het van belang om jaarrond planten te laten groeien.

Foto: Mariska van Koullil - SterraNova

Foto's: Mariska van Koullil - SterraNova

's-middags stond een rondleiding bij Aldo / Natuurlijk Tomaat in Dongen op het programma. Deze [onderneming](#) is omgeschakeld van gangbare glastuinbouw (tomaten) naar een biologisch aanbod van groenten. Dit is uitgebreid met een biologische moestuin, agroforestry fruit- en notengaard en een voedselbos.

